

Egiturezko arazo baten datu gordinak

Lan merkatuan gazteek jasaten duten bazterkeria eta zapalketa zenbakitan ere neurtu daiteke. Ernai erakundeak bildutako datuen arabera, 15 eta 34 urte arteko lau gaztetik hiru pobrezia-aren langaren azpitik bizi da.

| URKO APAOLAZA AVILA |

EUSKAL HERRIKO LURRALDE guztiak kontuan hartuta gazteen egoera ekonomikoaren berri ematen duen argazkia atera du Ernaik eta datuak kezkarriak dira oso. Lan merkatuko segurtasun faltak prekarietatera eraman ditu gazteak, beltzean lan egitera, pobrezia-aren mugaren azpitik dauden soldatak

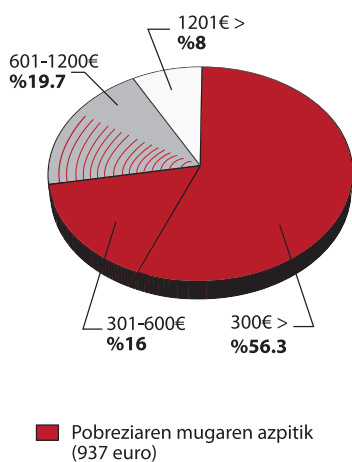
jasotzera eta baita sorterritik kanpora migratzera ere.

Argazkia ateratzeko hainbat iturri erabili ditu ezker abertzaleko gazte erakundeak, tartean Gaindegia, Emakunde, Euskadiko Gaztearen Kontseilua, Espainiako eta Frantziako estatistika institutuak eta Ikasle Abertzaleak-ek emandako informa-

zioa. Hala, *Gazteria, lana eta prekarietatea* txostena xehatuz gero, lotsarazteko moduko datuak ageri zaizkigu.

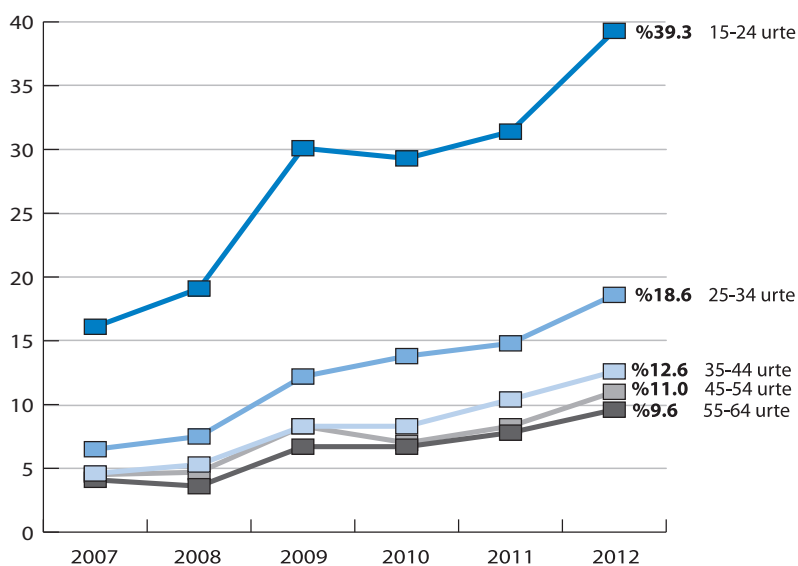
EAEko eta Nafarroako gazteen %72k baino gehiagok pobrezia-aren muga azpiko diru sarrerak dituzte. Irizpide estandarizatuen arabera, muga hori 937 eurotan dago egun-biztanleko BPGaren %37,5-.

Hego Euskal Herriko gazteen batz besteko diru-sarrerak

Iturria: CJE (Consejo de la Juventud de España)

Langabezia tasaren bilakaera adinaren arabera

Iturria: Gaindegia

Baina egoera okerragoa da, kontuan hartuz gero gazteen %65ek ez dutela inolako kontraturik eta bizirauteko bestelako diru sarreretara jotzen dutela: diru laguntza publikoetara, gurasoengana eta baita ezkutuko ekonomiara ere, izan haurrak eta zaharrak zaintzen, tabernan zerbitzari gisa edo garbiketak egiten. Batez ere emakumeak dira lan erreproduktiboaren eremu ikusezinean dabiltzanak.

Kontratu dutenen artean ere baldintza prekarioak dira nagusi; horren adierazgarri dira Espainiako lan erreformak ekarri dituen “formazio kontratuak”. Ernairen esanetan gazteen %2k kontratu mota horrekin egiten du lan, hau da, hilean 500 euroren truke 33 urte izan arte, eta gizarte segurantzian kotizatu gabe. Bestalde, kontratuen %95,5 aldi baterakoak dira.

Langabetuen zakua

2007an, 15-24 urte arteko gazteen %16,1 zegoen langabezia eta 25-34 urte artekoen artean %6,5 baino ez. Bost urte geroago, %39,3 eta %18,6 daude egoera horretan, hurrenez hurren. Langabeziak gogor jo du gazteen artean, hirukoiztu egin da ia.

Langabetuen zakuan begiratzuz gero, gazteak dira nagusi, paroa daudenen artean %58,5 gazteak baitira, emakumeak gizonak baino gehiago. Eskualdeka diferentzia nabarmenak daude ordea; Nafarroako hegoaldea eta Bizkaiko mendebaldea dira gaztigituenak. Aldiz, Nafarroa Beherea barrualdean, Zuberoan, nafar Pirinioetan eta Arabako zenbait tokitan langabezia tasa oso baxua da gazteen artean. Hori fenomeno baten ondorio da: emigrazioa.

Azken hamarkadetan lurralde horiek jasaten ari diren populazio odolusteak gazteen egiturazko migrazioarekin du zerikusia: lan faltan, gazteek sistematikoki alde egiten dute. Ipar Euskal Herrian “desertizazioa” gertatzen ari dela salatu du Ernaik eta hezkuntzarekin ere lotu du hori. Tokiko eskaintzarik ez dagoenez, goi mailako ikasketak egitera Pau, Bordele edo Okzitaniako Tolosara joaten dira eta asko ez dira itzultzen.

Beren kabuz lan egitea, gazteek ikusten ez duten aukera

GAZTEEN EUSKAL BEHATOKIAK EAeko gazteen ekintzailtzaz berrikitan kaleratutako ikerketa batek larritzeko moduko ondorioak utzi ditu. Hauek dira 2013ko apirillean egindako telefono bidezko inkestaren emaitza nagusienak:

- %61,5ek ez dute inoiz pentsatu negozio bat euren kabuz jartzea.
- %27,1ek diote pentsatzen ari direla negozio bat jartzea baina oraingoz ez dutela pausorik eman norabide horretan.
- %3,5ek negozioa jartzeko ideia alboratu dute pausorik eman gabe.
- %8,1ek “esperientzia ekintzailea” izan dute.

2010ean egindako beste ikerketa batekin alderatuta, gazteek autoenpleguaren aukera gero eta hurrungo ikusten dutela ondorioztatu daiteke. Espainiako lan erreformak lan baldintzak prekarizatu eta enpresari langileria kontrolatzeko eskumen gehiago eman dien arren, nor bere kabuz lan egiteko gogoa %26,3tik %20,2ra jaitsi da. Hau da, independenteago izan eta erabakiak hartzeko nahiari, segurtasun eta egonkortasun ez izatearen beldurra gailentzen zaio.

2012an 22.300 gaztek alde egin zuten Euskal Herriitik. “Burmuinen ihesaldi” baten aurrean ote gaude? Nabarduraz josi beharreko galdera da hori. Euskal Herriko gazteak akademikoki ondo prestatuta daude

gestiorako zailtasunak eta ziurgabetasuna sortzen ditu maiz”.

Euren kabuz lanean hasteko beldurra hedatzen ari da. Inkestek erakusten dute autoenpleguaren aukeran pentsatu ere egin ez duten gazteen portzentajea igo egin dela (ikusitako koadroa).

Gauza bera gertatzen ari da emantzipazioarekin. Gurasoen etxetik ez joateko arrazoiaren artean etxebizitzaren prezioa (%83), lan egonkor falta (%81) eta soldata baxua izatea (%76) dira nagusienak. Baina alarma piztu duen ondorioetako bat

hau da Ernairen esanetan: gero eta gutxiago dira emantzipatzeko aukera planteatzen duten gazteak.

Ernaik, txostenean, datuak mahai gainean jartzeaz gain bide alternatiboak izan daitezkeenak ere plazaratu ditu prekarietateari aurre egiteko, “herri presioa eta praktika burujabea” garatzea, besteak beste. Maiatzaren 3an manifestazioa antolatu du Bilbon. ■

Langabetuen zakuan gazteak dira nagusi, paroa daudenen %58,5 gazteak baitira, emakumeak gizonak baino gehiago

–%43,7k goi mailako ikasketak dauzka, Europako batz besteko %27,7ren aldean–, baina prestakuntza hori bideratuta dago enpresa eredu zehatz batera, multinazionalak ordezkatzeko duten horretara: “Eguneroko beharrei dagokien prestakuntza eskasa da –ondorioztatuta du Ernaik txostenean–, taldeak antolatzen eta koordinatzen jakitea, oinarritzeko lanak... Horrek proiektu propioak martxan jartzeko eta auto-